

Wydział Polityki Społecznej
PS-X.9452.22.2022

RAPORT za 2022 r.
CZYNNIKI SPRZYJAJĄCE I UTRUDNIAJĄCE
SKUTECZNĄ POMOC
OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE
W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM

*opracowany na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej
przez Wydział Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie*

Zatwierdzam

**Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO**

Urszula Jędrychowska
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Olsztyn, 22 grudnia 2022 r.

Spis treści

WSTĘP	3
1. CZYNNIKI SPRZYJAJĄCE SKUTECZNEJ POMOCY OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE.	4
2. CZYNNIKI UTRUDNIAJĄCE SKUTECZNĄ POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE	7
3. WNIOSKI.....	11
4. REKOMENDACJE.....	12
Spis wykresów.....	13
Słownik skrótów	13

WSTĘP

Zadanie 2.4.1 zapisane w „Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022” (Monitor Polski z 2021 r. poz. 1204), realizowane w oparciu o Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) nakłada na wojewodę obowiązek badania skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym opracowania raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc tym osobom.

W związku z powyższym 31 sierpnia 2022 r. w Centralnej Aplikacji Statystycznej ankietę pn. „Czynniki sprzyjające i utrudniające udzielanie skutecznej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim w 2022 roku”. O wypełnienie ankiety poproszono wszystkie ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie z terenu województwa warmińsko-mazurskiego (135 jednostek). Dobór respondentów do badania wynikał z faktu, że pracownicy socjalni z ośrodków pomocy społecznej udzielają pomocy m.in. osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”, a powiatowe centra pomocy rodzinie m.in. prowadzą programy dla osób stosujących przemoc w rodzinie, tj. programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i programy psychologiczno-terapeutyczne.

Ankieta składała się z 2 części. W pierwszej części badania wskazano 7 czynników sprzyjających skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i poproszono respondentów o przyznanie wartości 1 wyłącznie dla jednego czynnika, który ich zdaniem najbardziej sprzyja udzielaniu skutecznej pomocy. W drugiej części badania wskazano 7 czynników utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i poproszono respondentów o przyznanie wartości 1 wyłącznie dla jednego czynnika, który ich zdaniem najbardziej utrudnia udzielanie skutecznej pomocy.

Do 15 października 2022 r. wszystkie 135 ww. jednostki wypełniły ankietę. Badanie przeprowadzono 12 lat po wejściu w życie nowelizacji Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, po 11 latach przyjęcia przez Radę Ministrów Rozporządzenia z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Niniejszy raport został opracowany na podstawie analizy otrzymanych ankiet oraz wyników badań przeprowadzonych w roku 2020, 2021, 2022.

1. CZYNNIKI SPRZYJAJĄCE SKUTECZNEJ POMOCY OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE

W ankiecie wskazano do wyboru 7 czynników sprzyjających skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i poproszono respondentów o przyznanie wartości 1 rzeczywistemu czynnikowi, który najbardziej sprzyja udzielaniu skutecznej pomocy. Wskazane czynniki to:

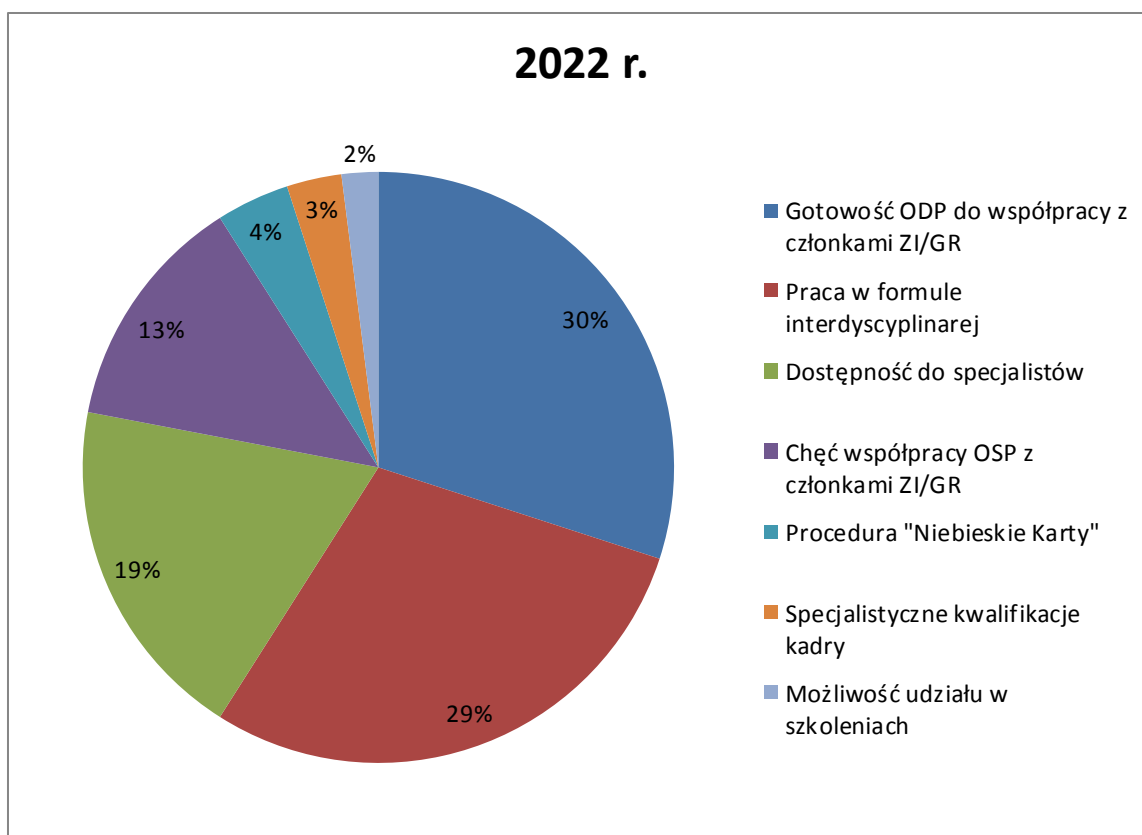
1. Praca w formule interdyscyplinarnej na rzecz rodzin dotkniętych przemocą.
2. Dostępność do pomocy specjalistów (psychologa, prawnika, terapeuty).
3. Procedura „Niebieskie Karty”.
4. Gotowość osób doświadczających przemocy do współpracy z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej.
5. Chęć współpracy osób stosujących przemoc w rodzinie z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej.
6. Możliwość udziału w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Specjalistyczne kwalifikacje kadry w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W rezultacie udzielonych przez respondentów odpowiedzi otrzymano gradację czynników występujących na terenie województwa, według ich wartości dla procesu, od najbardziej znaczącego do najmniej wpływającego na skuteczność świadczonej pomocy.

Zestawienie czynników, według przyznanych przez respondentów w 2022 r. punktów wartościowych, przedstawia się następująco:

1. Gotowość osób doświadczających przemocy do współpracy z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej – 40.
2. Praca w formule interdyscyplinarnej na rzecz rodzin dotkniętych przemocą – 39.
3. Dostępność do pomocy specjalistów (psychologa, prawnika, terapeuty) – 26.
4. Chęć współpracy osób stosujących przemoc w rodzinie z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej – 17.
5. Procedura „Niebieskie Karty” – 6.
6. Specjalistyczne kwalifikacje kadry w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 4.
7. Możliwość udziału w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 3.

Wykres nr 1. Czynniki sprzyjające skutecznej pomocy w układzie procentowym – wyniki badania przeprowadzonego w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne

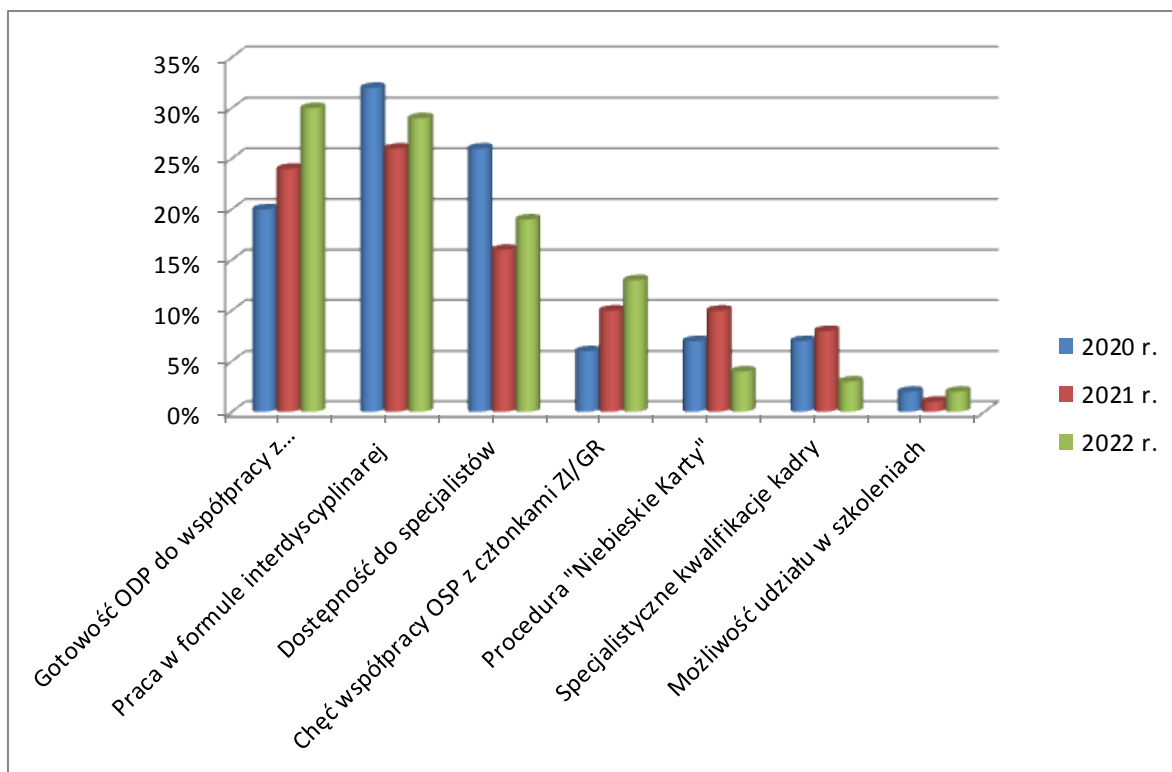
Na podstawie analizy odpowiedzi udzielonych przez respondentów w roku 2022 wynika jednoznacznie, że w ich opinii największy wpływ na skuteczność udzielanej pomocy ma gotowość osób doświadczających przemocy do współpracy z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej. Na czynnik ten wskazało 40 ze 135 respondentów, co stanowiło 30% badanych. Na drugim miejscu znalazła się praca w formule interdyscyplinarnej na rzecz rodzin dotkniętych przemocą, którą wskazało 39 respondentów, co stanowiło 29% badanych. Kolejny czynnik, który w opinii respondentów znacząco wpływa na efektywność udzielanej pomocy to dostępność do pomocy specjalistów (psychologa, prawnika, terapeuty) wskazało 26 respondentów i stanowiło 19% badanych. Ww. czynniki uzyskały znaczącą większość w stosunku do pozostałych co wskazuje, że w szerszej perspektywie istotnie wpływają na skuteczność udzielanej pomocy. Zdecydowanie niższe wartości uzyskały pozostałe czynniki co oznacza, że w szerszej perspektywie mają mniejszy wpływ na efektywność udzielanej pomocy. W kolejności: chęć współpracy osób stosujących

przemoc w rodzinie z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej za najważniejszy uznało 17 respondentów, procedurę „Niebieskie Karty” wskazało 6 respondentów, specjalistyczne kwalifikacje kadry w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie 4 respondentów. Najmniej znaczącym czynnikiem w opinii respondentów, jest możliwość udziału w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który wskazało 3 respondentów.

Zestawienie ilościowe czynników uznanych przez tych samych respondentów na przestrzeni lat 2020 – 2022, za najbardziej sprzyjające udzielaniu skutecznej pomocy, przedstawiało się następująco:

Nazwa czynnika	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Praca w formule interdyscyplinarnej na rzecz rodzin dotkniętych przemocą	43	35	39
Dostępność do pomocy specjalistów (psychologa, prawnika, terapeuty)	35	21	26
Procedura "Niebieskie Karty"	9	13	6
Gotowość osób doświadczających przemocy do współpracy z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej	27	32	40
Chęć współpracy osób stosujących przemoc w rodzinie z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej	8	14	17
Możliwość udziału w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3	2	3
Specjalistyczne kwalifikacje kadry w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	10	11	4

Wykres nr 2. Czynniki sprzyjające skutecznej pomocy – porównanie wyników badań przeprowadzonych w latach 2020 - 2022.

Źródło: Opracowanie własne

Porównując wyniki badań przeprowadzonych w ubiegłych latach do wyników uzyskanych w roku 2022 można stwierdzić, że w opinii respondentów gotowość osób doświadczających przemocy do współpracy z członkami zespołu interdyscyplinarnego / grupy roboczej nabiera coraz większego znaczenia i obecnie ma największy wpływ na skuteczność udzielanej pomocy. Równie ważna jest praca w formule interdyscyplinarnej na rzecz rodzin dotkniętych przemocą. Z roku na rok rośnie liczba respondentów wskazujących jako kluczowy czynnik chęć współpracy osób stosujących przemoc z członkami grupy roboczej i zespołu interdyscyplinarnego. Kolejny wniosek, który nasuwa się analizując uzyskane dane to tendencja spadkowa wskaźników dotyczących ułatwień wynikających z procedury „Niebieskie Karty” oraz specjalistycznych kwalifikacji kadry w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. CZYNNIKI UTRUDNIAJĄCE SKUTECZNĄ POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE

W ankiecie wskazano do wyboru 7 czynników utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i poproszono respondentów o przyznanie wartości 1 wyłącznie dla czynnika, ich zdaniem najbardziej utrudniającego udzielanie skutecznej pomocy.

Wskazane czynniki to:

1. Brak dostępności do pomocy specjalistów (psychologa, prawnika, terapeuty).
2. Procedura „Niebieskie Karty”.
3. Brak gotowości osób doświadczających przemocy do współpracy z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej.
4. Brak chęci współpracy osób stosujących przemoc w rodzinie z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej.
5. Brak możliwości udziału w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Niewystarczające zasoby kadrowe w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Brak finansowania działań prowadzonych w ramach zespołu interdyscyplinarnego/grup roboczych.

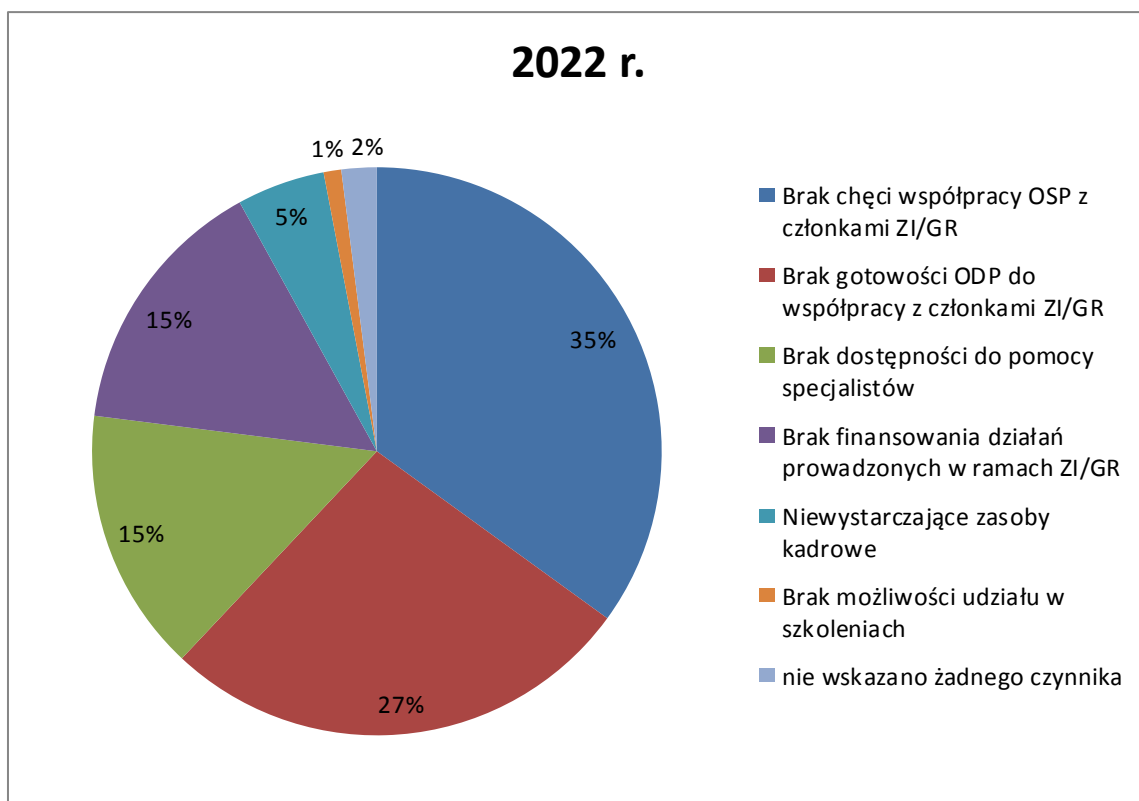
Trzech ze 135 respondentów nie wskazało żadnego czynnika utrudniającego udzielanie skutecznej pomocy. W efekcie udzielonych przez pozostałych 132 respondentów odpowiedzi uzyskano gradację czynników występujących na terenie województwa według ich wpływu na proces, od najbardziej do najmniej utrudniającego udzielanie skutecznej pomocy.

Zestawienie czynników, według przyznanych przez respondentów w 2022 r. punktów wartościowych, przedstawia się następująco:

1. Brak chęci współpracy osób stosujących przemoc w rodzinie z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej - 47.
2. Brak gotowości osób doświadczających przemocy do współpracy z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej - 36.
3. Brak dostępności do pomocy specjalistów (psychologa, prawnika, terapeuty) - 21.
4. Brak finansowania działań prowadzonych w ramach zespołu interdyscyplinarnego/grup roboczych - 20.

5. Niewystarczające zasoby kadrowe w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 7.
6. Brak możliwości udziału w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 1.
7. Procedura „Niebieskie Karty” - 0.

Wykres nr 3. Czynniki utrudniające skuteczną pomoc w układzie procentowym - wyniki badania przeprowadzonego w roku 2022

Źródło: Opracowanie własne

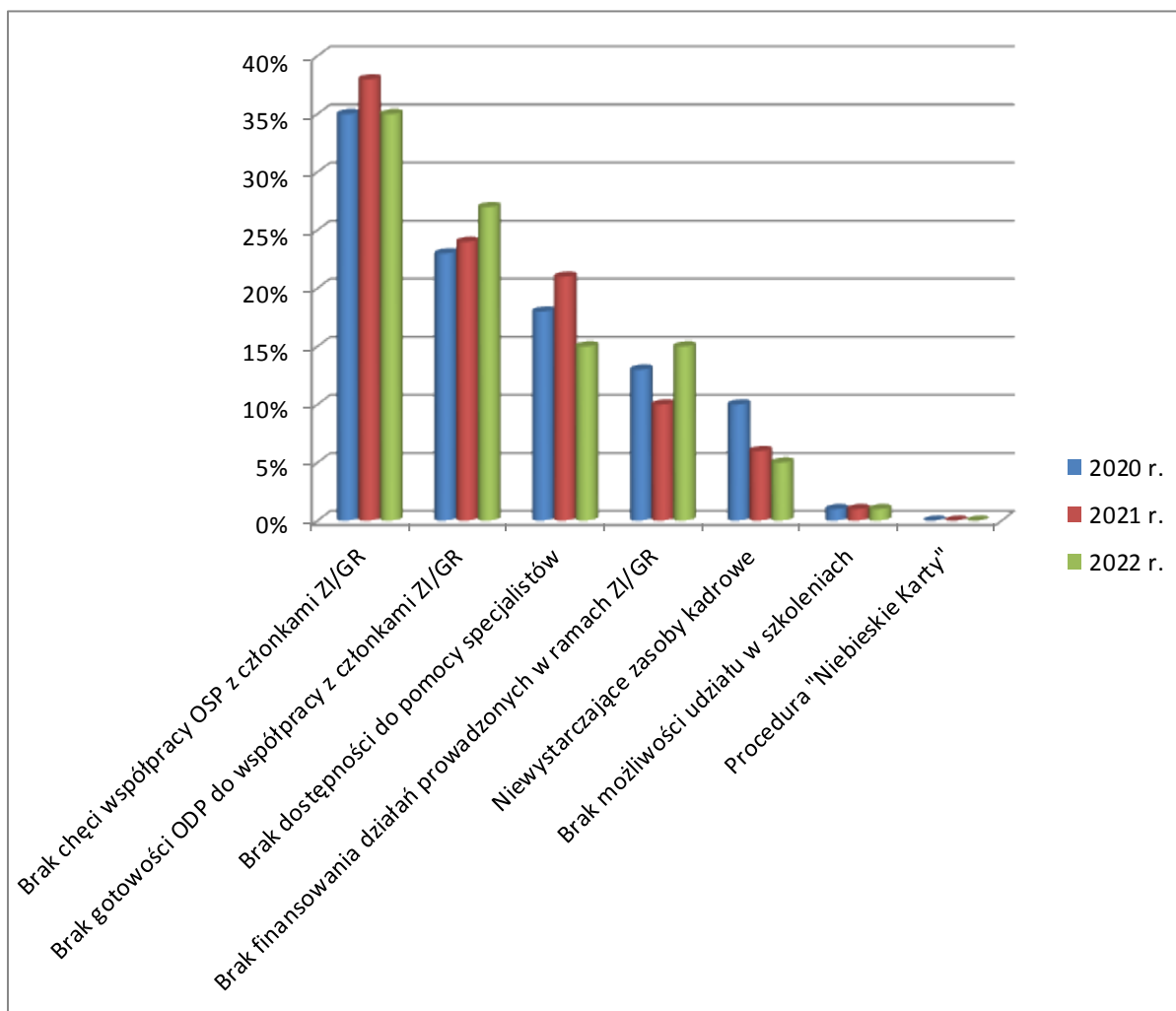
Na podstawie analizy odpowiedzi udzielonych przez respondentów wynika, że czynnikiem najbardziej utrudniającym skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie jest brak chęci współpracy osób stosujących przemoc w rodzinie z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej. Ten czynnik wskazało 47 respondentów, co stanowi 35% badanych. Skuteczną pomoc utrudnia również brak gotowości osób doświadczających przemocy do współpracy z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej, co wskazało 36 respondentów stanowiących 27% badanych. Ww. czynniki uzyskały znaczącą większość w stosunku do pozostałych co wskazuje, że w szerszej perspektywie istotnie utrudniają udzielanie pomocy. Kolejną trudnością jest brak dostępności do pomocy specjalistów (psychologa, prawnika, terapeuty) wskazany przez 21 respondentów (15%

badanych) i brak finansowania działań prowadzonych w ramach zespołu interdyscyplinarnego/grup roboczych wskazany przez 20 respondentów (15% badanych). Zdecydowanie niższe wartości uzyskały pozostałe czynniki, co oznacza, że według respondentów mają mniejszy wpływ na efektywność udzielanej pomocy. Do czynników tych zaliczone zostały przez 7 respondentów niewystarczające zasoby kadrowe w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także przez 1 respondenta brak możliwości udziału w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Żaden z respondentów nie wskazał na utrudnienia wynikające z procedury „Niebieskie Karty”.

Zestawienie ilościowe czynników, uznanych przez tych samych respondentów na przestrzeni lat 2020 – 2022, za najbardziej utrudniające udzielanie skutecznej pomocy, przedstawiało się następująco:

Nazwa czynnika	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Brak dostępności do pomocy specjalistów (psychologa, prawnika, terapeuty)	24	28	21
Procedura "Niebieskie Karty"	0	0	0
Brak gotowości osób doświadczających przemocy do współpracy z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej	31	32	36
Brak chęci współpracy osób stosujących przemoc w rodzinie z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej	48	52	47
Brak możliwości udziału w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1	1	1
Niewystarczające zasoby kadrowe w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	13	8	7
Brak finansowania działań prowadzonych w ramach zespołu interdyscyplinarnego/grup roboczych	18	14	20

Wykres nr 4. Czynniki utrudniające skuteczną pomoc – porównanie wyników badań przeprowadzonych w latach 2020 – 2022.

Źródło: Opracowanie własne

Porównując wyniki badań przeprowadzonych w ubiegłych latach do wyników uzyskanych w roku 2022 można stwierdzić, że w opinii respondentów największą trudność w udzielaniu skutecznej pomocy stanowił i nadal stanowi brak chęci współpracy osób stosujących przemoc z członkami zespołu interdyscyplinarnego/ grupy roboczej. Wyniki badań sygnalizują zwykłą tendencję braku gotowości osób doświadczających przemocy do współpracy z członkami zespołu interdyscyplinarnego/ grupy roboczej. W tym roku zwiększeniu uległa liczba respondentów wskazujących jako utrudnienie brak finansowania działań prowadzonych w ramach zespołu interdyscyplinarnego/ grupy roboczej. Jednocześnie zauważalna jest tendencja spadkowa zależności skutecznej pomocy od dostępności do pomocy specjalistów (psychologa, prawnika, terapeuty).

Gradacja pozostałych czynników utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w badaniu z roku bieżącego nie różni się znacząco od wyników uzyskanych w latach ubiegłych.

3. WNIOSKI

Na podstawie analizy wartości przypisanych przez respondentów, można wnioskować, że, coraz większego znaczenia w udzielaniu skutecznej pomocy osobom jej doświadczającym nabiera ich gotowość do współpracy z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej. Dotyczy to przede wszystkim motywacji do współpracy i potrzeby zmian. Podstawą do zrozumienia znaczenia tego czynnika w pracy z osobami dotkniętymi przemocą są bez wątpienia wiedza, umiejętności i współpraca przedstawicieli służb pełniących rolę „pomagaczy”. Praca w formule interdyscyplinarnej na rzecz rodzin dotkniętych przemocą stanowi w opinii respondentów równie ważny czynnik ułatwiający pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Interdyscyplinarność odgrywa szczególne znaczenie w działaniach pomocowych, realizowanych na rzecz rodzin dotkniętych przemocą w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Dlatego też, opierając się na przepisach prawa, wynikach badań przeprowadzonych w latach ubiegłych i roku bieżącym, w których współpraca interdyscyplinarna, wskazywana była przez respondentów, jako najważniejszy czynnik ułatwiający udzielanie skutecznej pomocy, można stwierdzić, że realizatorzy zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie niezmiennie dostrzegają korzyści płynące z pracy w tej formule.

Kolejnym, stałym elementem sprzyjającym efektywnej pracy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, według respondentów, jest dostępność do pomocy specjalistów, tj. psychologa, prawnika, terapeuty. Poradnictwo specjalistyczne bez wątpienia odgrywa istotną rolę w procesie pomagania. Podstawowym celem realizacji poradnictwa specjalistycznego jest poprawa jakości życia osób zwracających się o pomoc, ich rozwój i optymalizacja działań związanych z różnymi aspektami funkcjonowania. Istotą porady jest tworzenie warunków do odzyskania lub uzyskania przez osobę potrzebującą możliwości samodzielnego rozwiązywania problemu, podjęcia właściwych decyzji i ich realizacji, a także unikania w przyszłości działań, które prowadzą do problematycznej sytuacji życiowej. Dlatego też, w działaniach pomocowych w ramach realizowanej procedury „Niebieskie

Karty” niezbędnym elementem prowadzącym do pożądanych zmian jest kompleksowa pomoc osobom dotkniętym przemocą, uwzględniająca różne obszary jej funkcjonowania, w tym psychologiczny i prawny.

Z analizy danych wynika natomiast, że skuteczną pomoc nadal najbardziej utrudnia brak chęci współpracy z członkami zespołu interdyscyplinarnego czy grupy roboczej, osób stosujących przemoc w rodzinie. Brak chęci współpracy ww. osób, obok przekonań społecznych i braku przyznania się do stosowania przemocy, jest jedną z głównych przeszkód nawiązania kontaktu z osobą stosującą przemoc, co w konsekwencji utrudnia proces ukierunkowany na wywołanie pożądanych zmian, mający na celu skuteczne powstrzymanie przemocy w rodzinie.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że na drugim miejscu, w przypadku czynników utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą, respondenci wskazali brak gotowości ww. osób do współpracy z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że przeciwny czynnik, tj. gotowość osób doświadczających przemocy do współpracy z członkami zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej został w tym roku najwyżej oceniony przez respondentów wśród czynników sprzyjających efektywnej pomocy.

Analogicznie sytuacja wygląda w przypadku czynnika dotyczącego dostępności do pomocy specjalistów (psychologa, prawnika, terapeuty). Występuje on zarówno w czynnikach sprzyjających efektywnej pomocy, jak i w utrudniających skuteczną pomoc. W obu kategoriach, ww. czynnik znalazł się na trzecim miejscu, co wskazuje na istotną rolę w skuteczności podejmowanych działań.

4. REKOMENDACJE

Wnioski wypracowane w oparciu o zrealizowane badanie ankietowe w 2022 r. oraz latach poprzednich, sprawowany nadzór nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także wyniki kontroli przeprowadzonych w jednostkach samorządu terytorialnego, stały się podstawą do wypracowania rekomendacji, które potwierdzają się w corocznych badaniach.

Mając na uwadze powyższe:

1. Interdyscyplinarność w działaniach podejmowanych na rzecz osób dotkniętych przemocą jest kluczowa. W związku z tym, skład grup roboczych tworzonych do realizacji procedury „Niebieskie Karty” musi być adekwatny do potrzeb i problemów rodzin dotkniętych przemocą. W skład grup roboczych należy bezwzględnie powoływać przedstawicieli wszystkich podmiotów niezbędnych do objęcia rodzin kompleksowym i wieloaspektowym wsparciem. Konieczny jest udział przedstawiciela oświaty, w osobie pedagoga lub nauczyciela, w sytuacji, gdy w rodzinie dotkniętej przemocą są dzieci w wieku szkolnym. Należy zapewnić udział przedstawiciela ochrony zdrowia, nie tylko w sytuacji, gdy w rodzinie jest problem zdrowotny, ale także w sytuacji, gdy w rodzinie są małe dzieci, nie objęte systemem oświaty lub osoby w podeszłym wieku. Obowiązkowy jest udział kuratora sądowego w przypadku orzeczonego dozoru wobec sprawcy przemocy, jak również w sytuacji, gdy rodzina objęta jest jego nadzorem. Niezbędny jest udział asystenta rodziny, w sytuacji, gdy obejmuje on pomocą rodzinę, w której jest prowadzona procedura „Niebieskie Karty”.

Interdyscyplinarność odnosi się nie tylko do właściwego składu grup roboczych, powinna mieć także odzwierciedlenie w działaniach pomocowych na rzecz rodzin. Dlatego wszyscy członkowie grup roboczych realizujący procedurę „Niebieskie Karty”, muszą mieć określone zadania, zgodne z ich kompetencjami i możliwościami, zaplanowane na formularzu „Niebieska Karta-C” w indywidualnym planie pomocy rodzinie.

2. Profesjonalizm przedstawicieli instytucji i służb bezpośrednio wpływa na efektywność działań pomocowych na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Dlatego też, należy dbać o rozwój zawodowy osób zaangażowanych w zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji, poprzez udział w różnych formach kształcenia, służy zarówno realizatorom zadań, jak i rodzinom dotkniętym przemocą, na rzecz których ww. działają. Tematyka szkoleń powinna między innymi uwzględniać zagadnienia dotyczące motywowania osób dotkniętych przemocą oraz osób ją stosujących do współpracy z realizatorami procedury „Niebieskie Karty”, a także do podejmowania działań ukierunkowanych na zmianę.

3. Dostępność do poradnictwa specjalistycznego w każdej gminie Niezbędne jest zapewnienie osobom dotkniętym przemocą możliwości korzystania w swojej gminie z pomocy psychologa, prawnika, psychologa czy też terapeuty. W tym celu uzasadniona jest działalność w każdej gminie punktu konsultacyjnego, oferującego pomoc psychologiczną, prawną, pedagogiczną oraz terapeutyczną.

Spis wykresów:

Wykres 1. Czynniki sprzyjające skutecznej pomocy w układzie procentowym – wyniki badania przeprowadzonego w roku 2022	5
Wykres 2. Czynniki sprzyjające skutecznej pomocy – porównanie wyników badania przeprowadzonego w latach 2020 - 2022	7
Wykres 3. Czynniki utrudniające skuteczną pomoc w układzie procentowym - wyniki badania przeprowadzonego w roku 2022	9
Wykres 4. Czynniki utrudniające skuteczną pomoc - porównanie wyników badania przeprowadzonego w latach 2020 - 2022	11

Spis skrótów:

województwo – województwo warmińsko-mazurskie

ZI – zespół interdyscyplinarny

GR – grupa robocza

ODP – osoby doświadczające przemocy w rodzinie

OSP – osoby stosujące przemoc w rodzinie